



HANDLÄGGARE, AVDELNING/ENHET, TELEFON, E-POST

Barbro Svensson  
Avdelningen för marknadsfrågor  
08-678 56 50  
barbro.svensson@pts.se

TeliaSonera Sverige AB

### Saken

Förpliktelse enligt 5 kap. 1 § första stycket 1 lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (EkomL)

### Post- och telestyrelsens avgörande

Post- och telestyrelsen (PTS) förpliktar TeliaSonera Sverige AB (TeliaSonera) att till överkomligt pris uppfylla rimliga krav på anslutning till det allmänna telefonnätet till en fast nätanslutningspunkt i stadigvarande bostad eller fast verksamhetsställe åt var och en som begär det.

### Skäl

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 5 kap.1 § första stycket 1 EkomL får den som bedöms lämplig för det förpliktas att till överkomligt pris uppfylla rimliga krav på anslutning till det allmänna telefonnätet till en fast nätanslutningspunkt i stadigvarande bostad eller fast verksamhetsställe åt var och en som begär det, om det behövs för att tjänsten skall finnas tillgänglig till överkomligt pris. Av 5 kap. 2 § andra stycket samma lag framgår att en sådan anslutning skall vara utformad så att slutanvändare kan utföra och ta emot lokala, nationella och internationella samtal, telefax och datakommunikation med en viss angiven lägsta hastighet som medger funktionell tillgång till Internet. En sådan anslutning skall enligt 29 a § förordningen (2003:396) om elektronisk kommunikation (EkomF) vara utformad så att en slutanvändare som begär det kan sända och ta emot data med en hastighet om lägst 20 kbit/s. Om detta inom rimlig tid kan tillgodoses genom andra anslutningsformer, får hastigheten i anslutningen vara lägre. Om det är särskilt påkallat med hänsyn till kostnaderna för tillhandahållandet av tjänsten eller nätet skall, enligt 5 kap. 1 § andra stycket EkomL, tillgången till samhällsomfattande tjänster tillförsäkras genom upphandling av staten.

## Post- och telestyrelsens bedömning

### *Inledning*

Anslutning till det allmänna telefonnätet via en fast nätanslutningspunkt har sedan lång tid tillbaka och i en rikstäckande omfattning tillhandahållits av TeliaSonera (tidigare Televerket och Telia AB) som enda aktör. Vid telagens (1993:597) ikraftträdande 1993 var det endast Televerket som kunde erbjuda denna tjänst. När verket bolagiserades till Telia AB ålades bolaget genom tillståndsvillkor att tillhandahålla tjänsten på likartade villkor. Tillståndsvillkoren har efter beslut om förlängning gällt till den 24 april 2004.

### *Behov av förpliktelse*

För att ålägga en förpliktelse att tillhandahålla en anslutning till det allmänna telefonnätet via en fast nätanslutningspunkt krävs enligt EkomL att det behövs för att tjänsten skall finnas tillgänglig till ett överkomligt pris till alla som begär det.

Att etablera infrastruktur för ifrågavarande ändamål, dvs. infrastruktur som medger anslutning eller s.k. access till det allmänna telefonnätet via en fast nätanslutningspunkt, är generellt sett förenat med höga kostnader. Såväl investeringar i ny infrastruktur som underhåll av densamma och befintligt nät är kostsamt. Kostnaderna är emellertid olika i olika delar av landet. I tätbebyggt område präglas tillhandahållandet av stordriftsfördelar. Sådana fördelar finns emellertid inte i glesbygdsområden, vilket leder till betydligt högre investerings- och underhållskostnader vid tillhandahållande av anslutning i dessa områden jämfört med den genomsnittliga kostnaden för hela landet. Av detta följer ett minskat kommersiellt intresse för att tillhandahålla aktuell anslutning i glesbebyggda områden och därmed en risk att vissa kundgrupper, såväl redan anslutna som nytillkommande, inte erbjuds anslutning till ett överkomligt pris för det fall en förpliktelse enligt 5 kap. 1 § första stycket 1 EkomL inte åläggs. Denna risk är enligt PTS bedömning tillräckligt stor för att ett behov av en förpliktelse skall anses föreligga.

### *Lämplighetsbedömning*

Vid ett konstaterat behov av en förpliktelse får den som bedöms lämplig åläggas att tillhandahålla en samhällsomfattande tjänst i form av den nu aktuella. Ett beslut om förpliktelse skall grundas på objektiva kriterier och företags möjlighet att uppfylla förpliktelsen. Vidare skall bedömning ske med beaktande av proportionalitetsprincipen. Inget företag får på förhand uteslutas från möjligheten att bli utsedd. I praktiken kan endast en skyldighet som den aktuella åläggas ett företag som förvärvsmässigt bedriver den typ av verksamhet som avses. Exempelvis torde endast operatörer kunna förpliktas att tillhandahålla ifrågavarande anslutning.<sup>1</sup>

---

<sup>1</sup> Prop. 2003/04:110 s. 217 och 383.

En förutsättning för att kunna tillhandahålla aktuell anslutning via en fast nätanslutningspunkt är tillgång till infrastruktur som möjliggör sådan anslutning. TeliaSonera har som enda aktör en väl utbyggd och landsomfattande infrastruktur lämplig för detta ändamål samt lång erfarenhet av att tillhandahålla rikstäckande anslutning via fast nätanslutningspunkt. Bolaget tillhandahåller i dagsläget sådan anslutning över hela landet. 99 procent av det totala antalet slutkunder har i dag anslutning till det allmänna telefonnätet genom TeliaSoneras rikstäckande accessnät.<sup>2</sup> Även om antalet slutkunder med abonnemang hos TeliaSonera i framtiden skulle minska till följd av PTS beslut att ålägga TeliaSonera en skyldighet att återförsälja grossistprodukten anslutning<sup>3</sup>, är det fortfarande bolaget som innehar och råder över accessnätet och tillhandahåller anslutningar som grossistprodukt. Det finns även andra företag som förvärvsmässigt tillhandahåller anslutning till det allmänna telefonnätet via en fast nätanslutningspunkt. Viss möjlighet finns att erhålla anslutningen genom exempelvis kabel-TV-nät och annat bredbandsnät. Dessa alternativ finns emellertid för närvarande endast i begränsad omfattning.

Mot bakgrund av det anförda bedömer PTS det lämpligt att ålägga TeliaSonera en förpliktelse att till överkomligt pris uppfylla rimliga krav på anslutning till det allmänna telefonnätet till en fast anslutningspunkt i stadigvarande bostad eller fast verksamhetsställe åt var och en som begär det.

#### *Kostnader för tillhandahållandet*

Om det är särskilt påkallat med hänsyn till kostnaderna för tillhandahållandet av den i 5 kap. 1 § första stycket 1 EkomL föreskrivna anslutningen, skall tjänsten i stället upphandlas av staten. För att en operatör skall kunna förpliktas att tillhandahålla anslutningen krävs således att kostnaderna inte är oskäligt betungande för operatören. Vid denna bedömning skall vederbörlig hänsyn tas till kostnader, intäkter och immateriella förmåner som härrör från tillhandahållandet av tjänsten.<sup>4</sup>

Den ekonomiska omfattningen av TeliaSoneras tillhandahållande av aktuell anslutning framgår av en finansiell redovisning som TeliaSonera årligen sammanställer och redovisar för PTS.<sup>5</sup> Av redovisningen framgår att bolaget de senaste åren totalt för hela landet har fått täckning för sina räkenskapsenliga kostnader samt avkastning på investerat kapital avseende aktuell anslutning. Det finns ingen anledning att anta att efterfrågan på nya anslutningar i kommersiellt ointressanta områden kommer att öka i framtiden jämfört med vad den är i dag.

---

<sup>2</sup> Svensk Telemarknad första halvåret 2004, PTS-ER-2004:43.

<sup>3</sup> PTS beslut (dnr 04-6943/23, b och 04-6944/23, b) om fastställande av särskilda skyldigheter enligt 8 kap. 6 § EkomL för företag med ett betydande inflytande på de svenska marknaderna för tillträde till det allmänna telefonnätet via en fast anslutningspunkt för hushåll respektive andra kunder än hushåll. I dessa beslut åläggs TeliaSonera att på nämnda marknader tillgodose varje rimlig begäran från annan operatör om tillträde till en grossistprodukt för telefoniabonnemang (GTA). Denna skyldighet omfattar bl.a. tillträde till det allmänna telefonnätet.

<sup>4</sup> a prop. s. 219.

<sup>5</sup> Uppgifter lämnade i sk. COMPIS-kalkyler.

Därmed torde TeliaSonera även i fortsättningen kunna erhålla tillräcklig täckning för kostnaderna för att tillhandahålla anslutningar i bolagets befintliga nät och för en normal omfattning nyinvesteringar i accessnät. PTS gör, mot bakgrund härav, bedömningen att det inte kan anses oskäligt betungande för TeliaSonera att även i fortsättningen tillhandahålla aktuell anslutning.

Enligt 29 a § EkomF skall en anslutning som nu är i fråga medge datakommunikation med en lägsta hastighet om 20 kbit/s. Detta kan komma att medföra att vissa delar av TeliaSoneras accessnät måste uppgraderas, vilket i sin tur kan innebära vissa ökade kostnader för bolaget. Den angivna datahastigheten är emellertid relativt låg och kravet gäller endast i de fall slutanvändaren begär det och möjlighet inte finns att inom rimlig tid tillgodose användarens krav genom andra anslutningsformer. Vidare visar PTS analyser att kundernas efterfrågan på uppringd anslutning till Internet minskar, medan efterfrågan på fast Internetanslutning via exempelvis ADSL, Kabel-TV och LAN ökar.<sup>6</sup> TeliaSonera uppger även på sin webbplats att bolaget nu kan erbjuda ADSL till 78 procent av hushållen och 86 procent av företagen i Sverige. PTS bedömer mot bakgrund av anförda omständigheter att antalet fall där uppgradering till 20 kbit/s kan krävas samt komma att begäras, inte kommer att vara sådant att ifrågasättande förpliktelse skall anses oskäligt betungande för TeliaSonera. Om en begäran om anslutning eller uppgradering av anslutning skulle kräva avsevärda investeringar kan i det enskilda fallet göras en bedömning inom ramen för om begäran skall anses rimlig.

Vid en samlad bedömning finner PTS att ett åläggande av förpliktelse enligt 5 kap. 1 § första stycket 1 EkomL inte kan anses vara oskäligt betungande för TeliaSonera.

### **Underrättelse om överklagande**

Beslutet kan överklagas hos Länsrätten i Stockholms län, se bilaga 1.

Marianne Treschow  
Generaldirektör

Beslutet har fattats av generaldirektören Marianne Treschow. I ärendets slutliga handläggning har även deltagit avdelningschefen Joanna Ledunger, enhetschefen Eva Liljefors, verksjuristen Mia Gombor samt handläggaren Barbro Svensson (föredragande).

---

<sup>6</sup> I juni 2004 hade 36 procent av alla kunder med Internetabonnemang någon form av fast Internetanslutning. Under första halvåret 2004 ökade antalet fasta Internetanslutningar via ADSL och Kabel-tv nät med vardera ca 26 procent. Se Svensk Telemarknad första halvåret 2004, PTS-ER-2004:43.

*UNDERRÄTTELSE OM ÖVERKLAGANDE*

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni skriva till Länsrätten i Stockholms län. Brevet skall dock sändas till Post- och telestyrelsen, Box 5398, 102 49 Stockholm.

Tala om i brevet vilket beslut Ni överklagar genom att ange beslutets nummer. Tala också om vilken ändring av beslutet Ni vill ha. Brevet skall skrivas under.

Post- och telestyrelsen måste ha fått Ert överklagande inom tre veckor från den dag Ni fått del av beslutet. Annars kan överklagandet inte prövas.

Post- och telestyrelsen sänder överklagandet vidare till länsrätten för prövning om Post- och telestyrelsen inte själv ändrar beslutet på det sätt Ni begärt.

Om något är oklart kan Ni vända Er till Post- och telestyrelsen.